

Pædagogisk indblik

Omsorg i daginstitutioner

V/ Lone Svith

Litteraturstudiets formål

Litteraturstudiets formål er at...

- Skabe overblik over og indblik i forskningslitteraturen vedr. omsorg i daginstitutioner med særlig fokus på nyere litteratur
- Give et indblik i, hvilke forskningsspørgsmål eksisterende studier beskæftiger sig med
- Give et overblik over de centrale temaer/problemstillinger i litteraturen på området (hvilke elementer diskuteres og med hvilke argumenter?).
- Få et indblik i og overblik over teoretiske og metodiske tilgange i litteraturen på området og de betydninger det har for de fund, der skrives frem.
- Få indblik i de grundantagelser studierne på området hviler på.
- Få indblik i, hvordan forskningsfeltets kontekst og historik skrives frem.
- Få indsigt i sammenhænge mellem videnskabsteori, metodologi og resultater.
- Få blik for, hvad litteraturen beskæftiger sig med, og hvad den ikke beskæftiger sig med

Undersøgelsesspørgsmål og temaer:

Hvordan forstås omsorg i daginstitutioner?

Omsorgen som dyadisk relation

Omsorg som etik

Hvad drages der omsorg for?

Forholdet mellem omsorg og læring

Institutionelle omsorgslogikker- og praksisser

Kultursensitiv omsorg

Betingelsernes betydning for omsorgen

Omsorg i policy

Omsorg i dokumentationspraksis

Omsorg og professionaliseringskamp

Pædagogers, studerendes og børns perspektiver på omsorg

Omsorgens betydning for barnet

Definitioner og afgrænsninger

Litteratursøgningen afgrænses til at fokusere på omsorg i daginstitutioner (0-6år).

Litteraturstudiets design

Der gennemføres to søgeprocesser, en for international viden og en for skandinavisk viden.

Internationale søgninger søges i databasen ERIC og Psycinfo. Afgrænsninger:

- Der søges efter overvejende peer peer viewed udgivelser publiceret på dansk, engelsk, norsk eller svensk.
- Der indsættes en tidsmæssig afgrænsning af søgningen 2005-2020¹
- Der søges efter studier, der omhandler dagtilbud 0-6 år.

Hvad angår den skandinaviske søgning, vil den blive udført i følgende databaser: [Oria \(NO\)](#), [Norart \(NO\)](#), [SwePub \(SE\)](#), [Diva \(SE\)](#), Forskningsdatabasen (DK), Bibliotek.dk (DK). Der anvendes ens søgestrengte med sproglige tilpasninger i de forskellige databaser. I og med at de skandinaviske databaser er langt mindre effektive at søge i og indekserer langt færre udgivelser end fx ERIC, er det nødvendigt at foretage institutionskodesøgninger. Disse bliver udført blandt centrale vidensproducenter, herunder Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, SFI, EVA, VIVE, Rådet for børns læring, Kunnskapssenter for utdanning, utdanningsforskning.no, NordForsk, Skolverket, evt. NIFU, NOKUT, Skolfi, Skolporten, ifous.se.

Der inddrages også referencer fra referencer. Disse er underlagt de samme afgrænsninger, som gælder for de øvrige søgninger, men undtagelse af den tidsmæssige afgrænsning. Formålet med inddragelsen af referencer fra referencer er at kunne identificere kernestudier. Referencer fra referencer screenes lig institutionskodesøgninger, direkte der hvor litteraturen findes og inkluderes derfor direkte. De indgår med andre ord ikke i den store samlede screeningsproces.

Søgeord

Dansk:

- Omsorg
- Daginstitution/vuggestue/børnehave/integreret institution

Engelsk:

- Care
- preschool, kindergarten, nursery, crèche, early child development and care (ECEC)

Svensk:

- Omsorg
- Förskola, dagis, förskollärare,

Norsk:

- Omsorg
- Barnehage. Småbarnsavdeling, storbarnsavdeling, barnehagelærer

Screening, herunder kriterier for inklusion og eksklusion

Al litteratur bliver udsat for en screeningsproces med de herunder anførte eksklusionskriterier:

Inklusion:

---

¹ Den danske søgning er blevet gentaget 30. marts 2023. Derudover indgår søgninger baseret på gennemgang af hjemmesider hos centrale omsorgsforskere (fx T. Aslanian fra Norge, E. Foss i Sverige og Gitz-Johansen i Danmark), for at få den nyeste litteratur med.

- Studiet undersøger omsorg
- Empiriske studier
- Metastudier
- Der inddrages kun akademiske dokumenttyper, inkl. teoretiske udgivelser (fordi de kan være nyttige at tænke med) og lovtekster.
- OECD, EU lande og Norge

Eksklusion:

- Forkert dokumenttype: Studiet redegør ikke for empirisk forskning. Følgende betragtes ikke som empirisk forskning: Editorials, anmeldelse, policy dokumenter, biografier, uddannelsesopgaver: specialer, masteropgaver, bacheloropgaver ekskluderes.
- Forkert land: Studiet indeholder ikke data fra OECD- eller EU-lande. Studiet ekskluderes, hvis empirien ikke er produceret i et af disse lande.
- Forkert uddannelsesområde: Studiet undersøger ikke daginstitutionsområdet.
- Forkert sprog: Studiet er ikke publiceret på dansk, norsk, svensk eller engelsk.
- Forkert scope: Studiet har ikke fokus på omsorg

Yderligere screeningskriterier:

- Utilstrækkelig information: Studiet bibringer ikke informationer om uddannelsesområde/land(e) det empiriske materiale er produceret i.

Kondensering

Kondenseringen fokuserer på at besvare spørgsmålene:

Kondenseringen skal referere oplysninger om:

- Reference (forfatter(e), årstal, titel, tidsskrift/forlag)
- Undersøgelsens formål
- Forskningsspørgsmål
- Begrebsdefinitioner
- Metode (herunder også analysestrategi)
- Teori
- Resultater
- Intervention (hvis en sådan indgår)
- Hvad bidrager studiet til i forhold til forskningsoversigten?